Hallituksen vuoden 2023 talousarvioehdotusta koskevat kommentit

YK:n kestävää kehitystä koskevista tavoitteista haastavin Pohjoismaille, Suomi mukaan luettuna, on tavoite numero 12, joka koskee kestävää kuluttamista ja tuotantoa. Tavoitteen numero 12 saavuttaminen edellyttää ekologisesti kestävän elämäntavan saavuttamista koko yhteiskunnassa, sen kaikilla sektoreilla, kaikilla tasoilla ja kaikilla alueilla.

Natur och Miljö on sitä mieltä, että yksi ympäristöministeriön neljästä ensi vuodelle asettamasta tavoitteesta on kummallisesti muotoiltu. Sen mukaan ”Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa”. Käänteinen muotoilu, kuten *Kestävä arki kaikissa elämäntilanteissa uusien ratkaisujen avulla tukee saumattomasti elintärkeitä elinympäristöjä, joista ihmisten arki on riippuvainen*, olisi mielestämme nykyaikaisempi, ottaen huomioon yhteiskuntiemme kohtaamat suuret ekologiset haasteet.

Luonnon elämää ylläpitävien mekanismien edellytykset tukea yhteiskuntiemme sujuvaa arkea heikkenevät jatkuvasti. Näyttää siltä, että emme onnistu pysäyttämään nyt meneillään olevaa kuudetta lajien massasukupuuttoa. Siihen tarvittavat toimet vaatisivat paljon nykyistä enemmän ja paljon nykyistä voimakkaampia panostuksia.

Natur och Miljö toteaa yleisellä tasolla, että luonnonsuojelulle talousarviossa varatut rahasummat eivät monissa tapauksissa valitettavasti vastaa kirjallisesti muotoiltuja tavoitteita. Ymmärrämme, että elämme monin tavoin haastavia aikoja, varsinkin pandemian seurausten ja Ukrainassa käytävän hyökkäyssodan takia. On vaikea uskoa, että luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen saataisiin pysäytettyä vuoteen 2030 mennessä nyt ehdotettavalla rajallisella ja nimellisellä kunnianhimon tasolla. Myönteistä on kuitenkin se, että esimerkiksi Metso- ja Helmi-ohjelmia tuetaan edelleen, ja että metsien suojeluun ehdotetaan lisää henkilöstöresursseja.

Korostamme sitä, että valtion omistamien biologisesti arvokkaiden luonnonmetsien avohakkuut, joita hallitus ei toistaiseksi ole pysäyttänyt, valitettavasti vesittävät Metso-ohjelmasta saatuja hyviä tuloksia. Sen takia ohjelman nettohyödyt metsien ekologisen tilan kannalta voidaan vahvasti kyseenalaistaa, nykyisistä ja suunnitteilla olevista Metso-panostuksista huolimatta. Vastaavasti olisi tarpeen yksittäisten rajattujen panostusten sijaan tarkastella maatalouden roolia elintarviketuotannon ja karjatalouden ekologisessa ja kokonaisvaltaisessa murroksessa. Perustavanlaatuisia panostuksia ovat esimerkiksi toimet, joilla voidaan pitkällä aikavälillä parantaa ja ylläpitää maaperän hyvää rakennetta ja kykyä sitoa ravinteita sen sijaan, että ne huuhtoutuvat vesistöihin. Tässä mallina on luomuviljely.

Natur och Miljö kannattaa EU:n biodiversiteettistrategiaa, ja toivomme, että sen kansallinen toimeenpano sujuu saumattomasti ja tarkoituksenmukaisesti, ja että sille varataan riittävät määrärahat ja resurssit. Meillä on vain vähän aikaa luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi, vain muutama vuosi, jotta kykenisimme välttämään tieteelliset ”käännepisteet”.

Ystävällisin terveisin,

Camilla Sederholm, toiminnanjohtaja, Natur och Miljö, Annankatu 26, Helsinki